

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(3)	(4)	(1)	(4)	(4)	(3)	(1)	(3)	(1)	(3)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(1)	(3)	(3)	(1)	(3)	(2)	(3)	(2)	(1)	(1)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(4)	(1)	(3)	(1)	(4)	(1)	(2)	(2)	(4)	(2)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. פירוש המילה 'מטורזן' הוא מגונדר.

תשובה (3).

2. פירוש המילה 'סביאה' הוא שתייה לשוכרה.

תשובה (1).

3. המשפט: 'כשבחוץ השתוללה הסערה, היה אריק ספון בביתו החמים'.

תשובה (1): פירוש המילה 'צפוד' הוא מכוון, מקומט.

תשובה (2): פירוש המילה 'פכורי' הוא לחוץ.

תשובה (3): פירוש המילה 'ספון' הוא מסוגר, נמצא בתוך, חבוי.

תשובה (4): פירוש המילה 'פרוף' הוא רכוס, סגור באמצעות סיכה או כפתור.

תשובה (3).

4. התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (1): 'טעמתי מן התבשיל שהתקינה סבתי'.

תשובה (1): פירוש המילה 'התקיין' הוא הכין.

תשובה (2): פירוש המילה 'הפיסי' הוא הרגיע.

תשובה (3): פירוש המילה 'הבכיר' הוא הבשיל מוקדם.

תשובה (4): פירוש המילה 'הסכית' הוא הקשיב.

תשובה (1).

אנלוגיות (שאלות 5-10)

5. השאלה: תומך : יציבות -

היחס: תומך פירושו מנסה לגרום ליציבות.

א' פירושו מנסה לגרום ל-ב'

תשובה (1): מהלל : שבח. האם מהלל פירושו מנסה לגרום לשבח? לא. מהלל זה משבח בעצמו ולא גורם לאחר שבח.

תשובה (2): מגדף : נימוס. האם מגדף פירושו מנסה לגרום לנימוס? לא. מגדף זה מקלל, כלומר נוהג שלא בנימוס.

תשובה (3): מבאר : הבנה. האם מבאר פירושו מנסה לגרום להבנה? כן. מבאר זה מסביר, כלומר מנסה לגרום למישהו להבין.

תשובה (4): מזכיר : שכחה. האם מזכיר פירושו מנסה לגרום לשכחה? לא. מזכיר זה מנסה לגרום להיפך משכחה.

תשובה (3).

6. השאלה: ראייה : להוכיח

היחס: ראייה נועדה בכדי להוכיח משהו

א' נועדה בכדי ב' משהו

תשובה (1): תעלומה : לפענח. האם תעלומה נועדה בכדי לפענח משהו? לא. תעלומה נועדה בכדי שיפענחו אותה ולא בכדי שהיא תפענח משהו אחר.

תשובה (2): פרסומת : לקנות. האם פרסומת נועדה בכדי לקנות משהו? לא. פרסומת נועדה בכדי למכור משהו.

תשובה (3): התנצלות : לסלוח. האם התנצלות נועדה בכדי לסלוח משהו? לא. התנצלות נועדה בכדי לגרום לאחר לסלוח ולא בכדי לסלוח בעצמה.

תשובה (4): דוגמה : להמחיש. האם דוגמה נועדה בכדי להמחיש משהו? כן.

תשובה (4).

7. השאלה: טויה (יצירת חוטים) : אריגה (הכנת בד מחוטים)

היחס: אריגה זה שימוש בתוצר הטויה.

ב' זה שימוש בתוצר ה-ב'

תשובה (1): בישול : תיבול. האם תיבול זה שימוש בתוצר הבישול? לא. תיבול הוא חלק מתהליך הבישול.

תשובה (2): התמקחות : רכישה. האם רכישה זה שימוש בתוצר ההתמקחות? לא. התמקחות עשויה להיות שלב מקדים לרכישה.

תשובה (3): טעינה : פריקה. האם פריקה זה שימוש בתוצר הטעינה? לא. פריקה וטעינה הן פעולות הפוכות.

תשובה (4): סיתות : בנייה. האם בנייה זה שימוש בתוצר הסיתות? כן. סיתות זה ליטוש אבנים, בנייה זה שימוש באבנים המסותות.

תשובה (4).

8.

השאלה: היריון : התעברות

היחס: התעברות זה התחלת ההיריון.

ב' זה התחלת ה-א'

תשובה (1): ערות : יקיצה. האם יקיצה זו התחלת הערות: כן.

תשובה (2): הליכה : זחילה. האם זחילה זו התחלת ההליכה? לא. זחילה קודמת להליכה, אך אינה מתחילה אותה.

תשובה (3): שאיפה : נשיפה. האם נשיפה זו התחלת השאיפה? לא. אלו הם שני שלבים שונים בנשימה.

תשובה (4): ריקבון : הבשלה. האם הבשלה זו התחלת הריקבון? לא. הבשלה קודמת לריקבון, אך אינה מתחילה אותו.

תשובה (1).

9. השאלה: נטה לה חסד : חיבה -

היחס: נטה לה חסד זה התנהג כלפיה בחיבה.

א' זה התנהג כלפיה ב- ב'

תשובה (1): ריפה את ידיה : התלהבות. האם ריפה את ידיה זה התנהג כלפיה בהתלהבות? לא. ריפה את ידיה זה הניא אותה או ייאש אותה.

תשובה (2): תהה על קנקנה : אופי. האם תהה על קנקנה זה התנהג כלפיה באופי? לא. תהה על קנקנה זה בדק אותה, ניסה להבין את אופיה.

תשובה (3): הטיל עליה מורא : פחד. האם הטיל עליה מורא זה התנהג כלפיה בפחד? לא. הטיל עליה מורא זה הפחיד אותה.

תשובה (4): שמר לה אמונים : נאמנות. האם שמר לה אמונים זה התנהג כלפיה בנאמנות? כן.

תשובה (4).

10. השאלה: מסחר : קנייה -

היחס: קנייה היא חלק ממסחר.

ב' הוא חלק מ-א'

תשובה (1): פשרה : ויתור. האם ויתור הוא חלק מפשרה? לא. ויתור הוא סוג של פשרה (שימו לב: גם אם נתייחס לויתור כאל חלק מפשרה, שכן גם הצד השני חייב לוותר, פשרה היא משהו בעל שני חלקים זהים – ויתור הדדי, ואילו מסחר הוא בעל שני חלקים הפוכים – קנייה ומכירה).

תשובה (2): סכסוך : בוררות. האם בוררות היא חלק מסכסוך? לא. בוררות היא חלק מפיתרון הסכסוך ולא מהסכסוך עצמו.

תשובה (3): קרב : הגנה. האם הגנה היא חלק מקרב? כן. בקרב מגנים על עצמך ותוקפים את היריב, ולכן הגנה היא חלק מהקרב.

תשובה (4): סעודה : בישול. האם בישול הוא חלק מסעודה? לא. בישול הוא שלב ההכנה לסעודה ולא חלק מהסעודה עצמה.

תשובה (3).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

- 11.** (1) מאות מאמינים **התקבצו** מכל קצות הארץ כדי לשמוע את דרשתו של מועלם.
(2) רחמים קישט את מחברתו **במדבקות**.
(3) למרות מאמציו לא הצליח גיורא **להדביק** את האצן הטורקי.
(4) אף שחלפו שנים מאז לגם מהטיפה המרה, **דבק** באריה הכינוי "השתיין".
השלשה המתאימה היא ד.ב.ק.

תשובה (1)

- 12.** (1) דרכונך עדיין **בתוקף**?
(2) ספרה האחרון של **המשוררת** אלישבע זכה לשבחי הביקורת.
(3) למרות מחאותינו, החלטתו של הנציב עודנה **שרירה**.
(4) חלוקת התלמידים לכיתות נעשית באופן **שרירותי**.
השלשה המתאימה היא ש.ר.ר.

תשובה (1)

- 13.** (1) הרעיון שהגינו החל **לקרום** עור וגידים.
(2) היא בוחרת את **מלבושיה** בקפידה.
(3) התנדבתי להביא עוגת **קרום** למסיבה.
(4) **קרומי** השחייה שבין אצבעותיו של הברווז מסייעים לו לנוע במים במהירות.
השלשה המתאימה היא ק.ר.מ.

תשובה (2)

- 14.** (1) השתכשכנו במי **הפלג** הצוננים.
(2) הנואם **הפליג** בתיאורים היסטוריים ועורר קוצר רוח בקהל.
(3) כדי להקל את העומס תיחצב כאן **מנהרה** שתעבור מתחת לכביש.
(4) במרוצת השנים **התפלגה** התנועה לשתי סיעות נפרדות.
השלשה המתאימה היא פ.ל.ג.

תשובה (3)

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. אף שלשיטות בנייה שאינן קונבנציונליות יש ____ רבים בהשוואה לבנייה קונבנציונלית, השימוש בהן הולך ו____, משום שהבתים שנבנו באמצעותן ____ לביקוש רב עלותם הגבוהה.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אף שלשיטות בנייה שאינן קונבנציונליות יש **חסרונות** רבים בהשוואה לבנייה קונבנציונלית, השימוש בהן הולך ו**מתרחב**, משום שהבתים שנבנו באמצעותן **אינם זוכים** לביקוש רב **למרות** עלותם הגבוהה.

המשפט בנוי מכמה חלקים. בחלק הראשון נאמר אם לשיטות הבלתי קונבנציונליות יש יתרונות או חסרונות על פני הבנייה הקונבנציונלית. בחלק השני נאמר האם השימוש בהן גדל או לא ומדוע. בתחילת המשפט מופיעה מילת הניגוד 'אף'. נבדוק אם החלק השני מתאים לסיבה המתוארת וגם אם הקשר בין שני החלקים מתאים לקישור.

בחלק הראשון של המשפט נאמר שלשיטות הבלתי קונבנציונליות יש חיסרון. בחלק השני נאמר שהשימוש בהן מתרחב **כי** הבתים אינם זוכים לביקוש בגלל עלותם הגבוהה. החלק השני אינו מתאים לסיבה המתוארת – לא הגיוני שהשימוש מתרחב אם אין ביקוש, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): אף שלשיטות בנייה שאינן קונבנציונליות יש **יתרונות** רבים בהשוואה לבנייה קונבנציונלית, השימוש בהן הולך ו**פוחת**, משום שהבתים שנבנו באמצעותן **אינם זוכים** לביקוש רב **בשל** עלותם הגבוהה.

בחלק הראשון של המשפט נאמר שלשיטות הבלתי קונבנציונליות יש יתרון. בחלק השני נאמר שהשימוש בהן פוחת **כי** הבתים אינם זוכים לביקוש בגלל עלותם הגבוהה. החלק השני מתאים לסיבה המתוארת ומנוגד לחלק הראשון, לפיכך התשובה נכונה.

תשובה (2).

16. לא בכדי הפך מחזה זה, המתאר את אתונה בימי פריחתה, ל____ באחת השנים ____ ביותר שידעה העיר. הרי בשנה זו היו בוודאי ____ אתונאים ____ ימי הזוהר של העיר.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): לא בכדי הפך מחזה זה, המתאר את אתונה בימי פריחתה, **להצלחה גורפת** באחת השנים **הקשות** ביותר שידעה העיר. הרי בשנה זו היו בוודאי **לא מעט** אתונאים **שסבלו מעצם השוואת מצבם למצב ששרר בימי הזוהר של העיר**.

המשפט בנוי ממספר חלקים: בחלק הראשון נאמר האם המחזה זכה להצלחה ומתי. החלק השני פותח במילה 'הרי', כלומר הוא מסביר את החלק הראשון. נבדוק האם החלק השני מהווה הסבר לראשון.

בחלק הראשון נאמר שהמחזה (המתאר את אתונה בימי פריחתה) זכה להצלחה באחת השנים הקשות בעיר. החלק השני טוען שהרבה אתונאים סבלו מהשוואת מצבם לזה שבימי הזוהר, לפיכך לא ברור מדוע המחזה זכה להצלחה. מכיוון שהחלק השני אינו מסביר את החלק הראשון התשובה נפסלת.

תשובה (2): לא בכדי הפך מחזה זה, המתאר את אתונה בימי פריחתה, **לכישלון חרוץ** באחת השנים **הסוערות** ביותר שידעה העיר. הרי בשנה זו היו בוודאי **לא מעט** אתונאים **שביקשו להתרפק בעזרתו על השלווה ששררה בימי הזוהר של העיר**.

בחלק הראשון נאמר שהמחזה (המתאר את אתונה בימי פריחתה) נכשל באחת השנים הסוערות בעיר. החלק השני טוען שהרבה אתונאים רצו לצפות בו בכדי להתרפק על השלווה ששררה בימי הזוהר, לפיכך מדוע המחזה נכשל? החלק השני אינו מסביר את החלק הראשון ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3): לא בכדי הפך מחזה זה, המתאר את אתונה בימי פריחתה, **להצלחה גורפת** באחת השנים **הקשות** ביותר שידעה העיר. הרי בשנה זו היו בוודאי **רבים בקרב** האתונאים **שביקשו להתנתק מהמציאות הקשה ולהתרפק על** ימי הזוהר של העיר.

בחלק הראשון נאמר שהמחזה (המתאר את אתונה בימי פריחתה) זכה להצלחה באחת השנים הקשות בעיר. החלק השני טוען שהרבה אתונאים התנתקו באמצעותו מהמציאות והתרפקו על ימי הזוהר. החלק השני מסביר את החלק הראשון ולכן התשובה נכונה.

תשובה (3).

17. ____ טענה שפגיעת האדם בסביבה תגרום לחיסול החיים על פני כדור הארץ, ____ העובדה שהטכנולוגיה שהאדם מפתח ____ מענה לחלק מהבעיות האקולוגיות, ולכן ____ בעיות שייווצרו עקב פגיעתנו בכדור הארץ.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): המחזיקים בטענה שפגיעת האדם בסביבה תגרום לחיסול החיים על פני כדור הארץ, מתעלמים מהעובדה שהטכנולוגיה שהאדם מפתח כבר נתנה מענה לחלק מהבעיות האקולוגיות, ולכן ייתכן בהחלט שגם בעתיד נתגבר על בעיות שייווצרו עקב פגיעתנו בכדור הארץ.

המשפט בנוי מכמה חלקים. הדעה, העובדה והתוצאה. נבדוק אם כל החלקים מתאימים זה לזה. הדעה היא שפגיעת האדם בסביבה תשמיד את החיים על כדור הארץ. העובדה היא שהטכנולוגיה שמפתח האדם פתרה בעבר בעיות סביבתיות. התוצאה היא שיתכן שגם בעתיד ניתן יהיה אולי להתגבר על בעיות שייווצרו עקב פגיעת האדם בסביבה. החלקים מתאימים זה לזה (המחזיקים בדעה באמת מתעלמים מהעובדה ולכן המסקנה נכונה) ולכן התשובה נכונה.

תשובה (1).

18. ____ ידעתי שכלבי ____ קשור בשלשלת לקיר הבית, ____ מסכים עם חוקר המשטרה שטען כי ככל הנראה הכלב ____ ברח.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אילו ידעתי שכלבי היה קשור בשלשלת לקיר הבית, לא הייתי מסכים עם חוקר המשטרה שטען כי ככל הנראה הכלב נגנב ולא ברח.

המשפט בנוי מעובדה (האם הכלב היה קשור או לא), טענת החוקר (נגנב או ברח) והקשר ביניהם (אם הייתי יודע את העובדה, האם הייתי מסכים עם החוקר). נבדוק כל חלק בנפרד ואז נבדוק אם הקשר בין החלקים מתאים.

העובדה היא שהכלב היה קשור. טענת החוקר היא שהוא נגנב ולא ברח. הטענה הגיונית לאור העובדה שהכלב הקשור לא יכול היה לברוח. כעת נבדוק את הקישור. אם הכותב היה יודע את העובדה הוא אמור היה להסכים עם החוקר, מכיוון שכתוב שהוא לא היה מסכים, התשובה נפסלת.

תשובה (2): לולא ידעתי שכלבי לא היה קשור בשלשלת לקיר הבית, הייתי מסכים עם חוקר המשטרה שטען כי ככל הנראה הכלב לא נגנב אלא ברח.

העובדה היא שהכלב לא היה קשור. טענת החוקר היא שהוא ברח. הטענה הגיונית לאור העובדה שהכלב לא היה קשור ולכן יכול היה לברוח. כעת נבדוק את הקישור. אם הכותב לא היה יודע את העובדה הוא אמור היה לא להסכים עם החוקר, מכיוון שכתוב שהוא כן היה מסכים, התשובה נפסלת.

תשובה (3): אילו ידעתי שכלבי לא היה קשור בשלשלת לקיר הבית, הייתי מסכים עם חוקר המשטרה שטען כי ככל הנראה הכלב לא נגנב אלא ברח.

העובדה היא שהכלב לא היה קשור. טענת החוקר היא שהוא ברח. הטענה הגיונית לאור העובדה שהכלב לא היה קשור ולכן יכול היה לברוח. כעת נבדוק את הקישור. אם הכותב היה יודע את העובדה הוא אמור היה להסכים עם החוקר, מכיוון שאכן כתוב שהוא היה מסכים, התשובה נכונה.

תשובה (3).

19. לפי החוק היפני, ____ ועדת חקירה ממלכתית יכולה לחייב עדים להופיע לפניו ולכפות עליהם להציג מסמכים רלוונטיים. ____ אפוא להבין מדוע החלטתה של ממשלת יפן ____ בהקמת ועדת בדיקה רגילה לחקירת עניין בעל רגישות וחשיבות ציבורית התפרשה כמהלך שנועד ____ בירור האמת.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): לפי החוק היפני, רק ועדת חקירה ממלכתית יכולה לחייב עדים להופיע לפניו ולכפות עליהם להציג מסמכים רלוונטיים. קשה אפוא להבין מדוע החלטתה של ממשלת יפן להסתפק בהקמת ועדת בדיקה רגילה לחקירת עניין בעל רגישות וחשיבות ציבורית התפרשה כמהלך שנועד להרגעת הרוחות ולא לבירור האמת.

המשפט בנוי מכמה חלקים: בחלק הראשון נאמר מי יכול לחייב עדים להופיע ולהציג מסמכים. בחלק השני מתוארת החלטתה של ממשלת יפן. ובחלק השלישי מתואר כיצד התפרשה החלטה בענייני הציבור.

יולי 2010 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

בנוסף ישנה מילת קישור המתארת האם תגובת הציבור הגיונית או לא. נבדוק כל חלק בנפרד ואז נבדוק אם הקישור מתאים.

בחלק הראשון נאמר שרק לוועדה ממלכתית יש זכות לזמן עדים ולכפות עליהם להציג מסמכים. בחלק השני נאמר שהממשלה החליטה להסתפק בוועדה רגילה. בחלק השלישי נאמר שהציבור חושב שהממשלה לא רוצה לברר את האמת. מסקנת הציבור הגיונית לאור העובדה שלוועדה רגילה חסרות סמכויות המאפשרות בירור מעמיק. אך על פי הקישור קשה להבין את הציבור, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): לפי החוק היפני, **רק** ועדת חקירה ממלכתית יכולה לחייב עדים להופיע לפניו ולכפות עליהם להציג מסמכים רלוונטיים. **קל** אפוא להבין מדוע החלטתה של ממשלת יפן **להקים ועדה כזו ולא להסתפק** בהקמת ועדת בדיקה רגילה לחקירת עניין בעל רגישות וחשיבות ציבורית התפרשה כמהלך שנועד **להרגעת הרוחות ולא לבירור האמת**.

בחלק הראשון נאמר שרק לוועדה ממלכתית יש זכות לזמן עדים ולכפות עליהם להציג מסמכים. בחלק השני נאמר שהממשלה החליטה להקים וועדה ממלכתית. בחלק השלישי נאמר שהציבור חושב שהממשלה לא רוצה לברר את האמת. מסקנת הציבור אינה הגיונית לאור העובדה שהוקמה וועדה ממלכתית בעלת סמכויות המאפשרות בירור מעמיק. אך על פי הקישור קל להבין את הציבור, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3): לפי החוק היפני, **גם ועדת ביקורת רגילה ולא רק** ועדת חקירה ממלכתית יכולה לחייב עדים להופיע לפניו ולכפות עליהם להציג מסמכים רלוונטיים. **קשה** אפוא להבין מדוע החלטתה של ממשלת יפן **להסתפק** בהקמת ועדת בדיקה רגילה לחקירת עניין בעל רגישות וחשיבות ציבורית התפרשה כמהלך שנועד **להרגעת הרוחות ולא לבירור האמת**.

בחלק הראשון נאמר שלשתי הוועדות יש זכות לזמן עדים ולכפות עליהם להציג מסמכים. בחלק השני נאמר שהממשלה החליטה להסתפק בוועדה רגילה. בחלק השלישי נאמר שהציבור חושב שהממשלה לא רוצה לברר את האמת. מסקנת הציבור אינה הגיונית לאור העובדה שגם לוועדה רגילה יש סמכויות המאפשרות בירור מעמיק. מכיוון שעל פי הקישור קשה להבין את הציבור, התשובה נכונה.

תשובה (3).

הגיון (שאלות 20-24)

20. השאלה: ידוע כי:

- כל אוכלי לוטוס עצבניים.
- כל מי שאומר שירה אינו עצבני.

לפיכך **לא** יתכן שיהיה אדם -

פיתרון: עלינו לקבוע מה **לא** ייתכן. מכיוון שאוכלי לוטוס הם עצבניים ואומרי שירה אינם עצבניים, לא ייתכן שיהיה אדם שגם יאכל לוטוס וגם יאמר שירה, שכן במצב שכזה הוא יהיה גם עצבני וגם לא עצבני בעת ובעונה אחת.

תשובה (1).

21. השאלה: נתון: הפרחים בעציצים בביתה של אסתר המעשנת, הנהוגת להשתמש בעציצים כמאפרות, משגשים הרבה יותר מהפרחים בעציצים בביתו של שמואל, שאינו מעשן. מסקנה: אפר של סיגריות מסייע להתפתחותם של פרחים.

איזה מהנתונים הבאים עשוי **לחזק** את המסקנה?

פיתרון: בשאלה נתון כי הפרחים בעציצים של אסתר המאפרת בעציצים, משגשים יותר מאלו של שמואל שאינו מעשן. עלינו לקבוע איזו מהתשובות עשויה **לחזק** את המסקנה שאפר של סיגריות מסייע להתפתחותם של פרחים.

נתבונן בתשובות: תשובות (3) ו-(4) נתונים הבדלים נוספים בין העציצים של אסתר ושמואל. ההבדלים הללו מציעים הסבר חלופי להבדל בשגשוג הפרחים, ולכן מחלישים את המסקנה. תשובה (1) מרמזת על פגם בנתונים, שכן מסתבר שגם בעציצים של שמואל מאפרים ולכן לא ייתכן שהאפר אחראי להבדל בשגשוג. גם תשובה זו מחלישה. תשובה (2) מצביעה על יתרון לשמואל, אך למרות היתרון הפרחים של אסתר שגשגו יותר ולכן המסקנה מתחזקת.

תשובה (2).

22. השאלה: ציון סיפר לאלה כי הוא שוקל לפטר את היועץ הארגוני במפעלו מכיוון שהלה טוען שרבים מהעובדים במפעל אינם מרוצים. אלי ענה לו: "התנהגותך משולה להתנהגותו של אדם חולה שמשליך את המדחום מכיוון שהמדחום מראה שחמו גבוה". בדבריו של אלי -

פיתרון: עלינו לקבוע מה בדבריו של אלי משול למה במציאות. ראשית נבין את המשל ואת הקשר בינו לבין הסיפור המתואר. אדם שזורק מדחום שהראה חום גבוה, למעשה אינו מטפל בחום עצמו, אלא רק במי שסיפר לו על הבעיה. באותו אופן מנהל שמפטר יועץ שדיווח על חוסר שביעות הרצון של העובדים, למעשה אינו מטפל בבעיה עצמה, אלא רק במי שסיפר לו עליה. כלומר, ציון משול לאדם החולה, היועץ משול למדחום וחוסר שביעות הרצון של העובדים משולה לחום הגבוה.

תשובה (4).

23. בשאלה זו מתוארים הכללים של שבט מסוים:

- אדם תמיד מכנה את בני משפחתו בכינוי המציין את קרבת המשפחה.
- אדם תמיד מכנה אנשים שאינם בני משפחה, אך שמם זהה לשם בן משפחה, באותו כינוי בו הוא מכנה את בן המשפחה בעל אותו השם.

בנוסף נתון כי שמה של דודתו של גיא הוא נחמה, ועלינו לקבוע איזו מהאפשרויות שבתשובות נכונה. נתבונן בתשובות:

תשובה (1): על פי החוק הראשון, את סבתו מכנה גיא 'סבתא'. תשובה (1) אינה נכונה.

תשובה (2): על פי החוק הראשון, את אימו מכנה גיא 'אימא'. תשובה (2) נכונה.

תשובה (3): על פי החוק השני, את מורתו נחמה מכנה גיא 'דודה' (בתנאי שמורתו אינה קרובת משפחה שלו, שהרי אז הוא יכנה אותה בכינוי המציין את קרבת המשפחה). תשובה (3) אינה נכונה.

תשובה (4): על פי החוק הראשון, את דודתו מכנה גיא 'דודה'. תשובה (4) אינה נכונה.

תשובה (2).

24. בשאלה זו נתון כי כל אחד משלושה אחים (בגילאים שונים) מברך את כל אחד מהאחים המבוגרים ממנו שהתעוררו אחריו ורק אותם. כמו כן נתון שביום מסוים נשמעו שתי ברכות בדיוק, ועלינו לקבוע מה ייתכן לגבי אותו היום. נבדוק מי יכול היה להשמיע את הברכות. האח הצעיר ביותר יכול לברך את האח האמצעי ואת האח הבכור. האח האמצעי יכול לברך את האח הבכור. האח הבכור אינו יכול לברך אף אחד. מכאן שאם נשמעו שתי ברכות בדיוק, קיימים שני מצבים אפשריים:

מצב ראשון: האח הצעיר בירך את שני אחיו. בכדי שמצב זה יתקיים הוא צריך לקום ראשון, הבכור שני (שכן אם האמצעי יקום שני, הוא יברך את הבכור וישמעו שלוש ברכות ולא שתיים) והאמצעי אחרון.

מצב שני: האח הצעיר בירך ברכה אחת והאמצעי ברכה אחת. בכדי שמצב זה יתקיים האח האמצעי צריך לקום ראשון, האח הצעיר שני (שכן אם הוא יהיה שלישי הוא לא יברך אף אחד) והבכור אחרון.

כעת נתבונן בתשובות ונבדוק איזו מהן אפשרית. כלומר, מתאימה לאחד מהמצבים שמצאנו. זוהי תשובה (2).

תשובה (2).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25. השאלה: מה תפקידו של המשפט האחרון בפסקה הראשונה ("כל פוליטיקאי... מהלך שנקוט")?

פיתרון: בתחילת הפסקה הראשונה נאמר שהפוליטיקה דומה למשחק. במשפט האחרון של הפסקה נאמר: "כל פוליטיקאי משתדל לקדם את מטרותיו באמצעים היעילים ביותר, ומתכנן את דרך הפעולה שלו תוך ניסיון להעריך כיצד יגיבו יריביו על כל מהלך שנקוט". משפט זה בא להדגים את הדמיון המדובר בין פוליטיקה למשחק. שימו לב: אמנם השחמט הוצג בפסקה הראשונה כדוגמה למשחק, אך המשפט האחרון אינו מתייחס לפעולות שמבוצעות רק במשחק השחמט, אלא במשחקים באופן כללי.

תשובה (1).

26. השאלה: לפי הפסקה השנייה, מה הקשר בין תורת המשחקים למדע המדינה?

פיתרון: בתחילת הפסקה השנייה נאמר שחוקרים מתחום מדע המדינה משתמשים בכלים של תורת המשחקים כדי לחקור מאבקים פוליטיים. כלומר, הקשר בין תורת המשחקים למדע המדינה הוא שתורת המשחקים מעמידה כלי מחקר לרשות מדע המדינה.

תשובה (4).

27. השאלה: בשלב מסוים במשחק המאופיין ברמה גבוהה של אי-ודאות וחוסר במידע, אפשר לנקוט אחד משלושת הצעדים הבאים:

- א'- צעד שעשוי להביא לרווח קטן או להפסד קטן
 - ב'- צעד שעשוי להביא לרווח בינוני או להפסד בינוני
 - ג'- צעד שעשוי להביא לרווח גדול או להפסד גדול
- מן הקטע עולה כי לפי תורת המשחקים -

פיתרון: בסוף הפסקה השנייה נאמר כי בנסיבות המתאפיינות ברמה גבוהה של אי-ודאות וחוסר ידיעה, דרך הפעולה הרציונלית היא לנקוט צעדים כדי למזער את הסיכוי לנזק מירבי. כלומר, במצב שכזה, עלינו לבחור באפשרות בה הנזק האפשרי הוא הקטן ביותר. זוהי חלופה א'.

תשובה (1).

28. השאלה: איזה מהמצבים הבאים הוא הדוגמה המובהקת ביותר ל"משחק סכום אפס"?

פיתרון: על פי הפסקה השלישית "משחק סכום אפס" הוא מצב שבו אין שום פעולה ששני הצדדים יכולים לנקוט יחד לתועלתם ההדדית, וכל הישג של קבוצה אחת פירושו בהכרח כישלון של האחרת. כלומר, מצב שאין בו פיתרון אמצע שבו שני הצדדים מרוצים. התשובה היחידה שמתאימה להגדרה זו היא תשובה (3), שכן בהתמודדות על רשות הממשלה רק אחד ינצח והשני יפסיד. שימו לב: מצב זה שונה מויכוח בין שני אנשים, שכן בויכוח ניתן להגיע לפשרה או לדרך שלישית המקובלת על שני הצדדים.

תשובה (3).

29. השאלה: אפשר לתמצת את הביקורת שבשורות 23-26 ("מבקרים אחרים... מה להציע") במילים -

פיתרון: בשורות הרלוונטיות נאמר שתורת המשחקים מתייחסת רק להחלטות הנעשות באופן רציונלי ואילו בפוליטיקה לעיתים ההחלטות מונעות מחשדות ושנאות הגורמים לפגיעה ברציונליות. כלומר, הבעיה ביישום תורת המשחקים היא שהיא אינה מתייחסת לשיקולים שאינם רציונליים.

תשובה (1).

30. השאלה: איזו מהטענות הבאות בנוגע לתחום הפוליטי אינה משתמעת מהקטע?

פיתרון: נתבונן בתשובות:

תשובה (1): בפסקה השנייה דובר על מצבים המתאפיינים ברמה גבוהה של אי-ודאות, ואז נאמר שקל לראות את הרלוונטיות של זה לתחום הפוליטי. מכך משתמע שבתחום הפוליטי יש מצבים המתאפיינים ברמה גבוהה של אי-ודאות.

תשובה (2): בפסקה השלישית מתוארת הבחנה שעשו אנשי תורת המשחקים בין משחקי סכום אפס לבין התמודדויות שבהן אפשר לגבש פיתרון שיספק לפחות חלק מהרצונות של כל הצדדים. בהמשך הפסקה נאמר שהבחנה זו תקפה גם במגרש המשחקים הפוליטי. מכך משתמע שבתחום הפוליטי מתרחשות גם התמודדויות שבהן אפשר לגבש פיתרון שיספק לפחות חלק מהרצונות של כל אחד מהצדדים.

תשובה (3): בפסקה האחרונה נאמר שמבקרים טוענים שתורת המשחקים אינה יכולה לפתור בעיות בתחום הפוליטי. כתגובה לכך נאמר שלמרות שהתיאורטיקנים של תורת המשחקים מעדיפים מצבים פשוטים, לעיתים קרובות הם כוללים בניתוחיהם גם משתנים שמחקים מצבים מורכבים ורבי פנים.

מכך משתמע שבתחום הפוליטי מצבי קונפליקט ותחרות נוטים להיות מורכבים ורבי פנים.

תשובה (4): לא משתמע מהקטע שבתחום הפוליטי השחקנים נוטים לנקוט מהלכים קיצוניים.

תשובה (4).